

Ο Άγιος Άμπο της Τιφλίδας, ο αρωματοποιός (προστάτης των Χημικών)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αρωματοποιός είναι ο παρασκευαστής αρωμάτων και μύρου. Τα αρώματα είναι χημικές αρωματικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία των τροφίμων, των καλλυντικών και γενικότερα πλήθους άλλων χημικών προϊόντων. Τα αρώματα στο παρελθόν παρασκευάζονταν από φυτικές ουσίες που υποβάλλονταν σε κατάλληλη επεξεργασία. Σήμερα παρασκευάζονται με συνθετικό τρόπο στα εργαστήρια μεγάλων χημικών βιομηχανιών.

Στην αρχαιότητα η αρωματοποιία δεν ήταν γνωστή στην Ευρώπη, γι' αυτό αγόραζαν αρώματα από τις χώρες της Ανατολής. Η τέχνη του αρωματοποιού απέδιδε πολλά χρήματα καθώς τα αρώματα, το μύρο και οι αλοιφές, χρησιμοποιούνταν για πολλούς σκοπούς. Τα αγαπούσαν και τα επιζητούσαν πολύ οι πλούσιοι της εποχής, όπως αναφέρεται και στο βιβλίο του Προφήτου Αμώς στην Παλαιά Διαθήκη (Αμώς 6,6), εκτός από την ευχάριστη οσμή τους και για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες. Οι Ιουδαίοι τα χρησιμοποιούσαν στον ενταφιασμό των νεκρών, καθώς άλειψαν τα νεκρά σώματα με αρώματα. Να θυμηθούμε ότι ο Νικόδημος άλειψε το σώμα του Ιησού με μίγμα σμύρνης και αλόης (Ιωάν. ιθ 39). Με πολύτιμο επίσης μύρο άλειψε τα πόδια του Ιησού η αμαρτωλή γυναίκα στο σπίτι του Φαρισαίου (Λουκ. ζ 37). Μύρο έχυσε και η Μαρία, η αδερφή του Λαζάρου, στα πόδια του Ιησού (Ιωάν. ιβ 3). Αρώματα χρησιμοποιούσαν επίσης στις τελετουργίες, στην παρασκευή θυμιάματος, αυτού που χρησιμοποιούσαν στο θυσιαστήριο και στο λάδι του χρίσματος, καθώς και από τον Αρχιερέα, για τη Σκηνή του Μαρτυρίου και για τα σκεύη λατρείας (Εξοδ. 30, 23-38).

Στην Αγία Γραφή αναφέρονται διάφορα είδη αρωματικών φυτών που χρησιμοποιούσαν στην παρασκευή αρωμάτων, όπως, λίβανος, σμύρνα, αλόη, κιννάμωμος, θυμίαμα και άλλα, καθώς αναφέρεται στο βιβλίο του Άσματος Ασμάτων (Άσμα Ασμάτων 4, 14). Από τα παλιά χρόνια, γίνονταν εξαγωγές

αρωμάτων από την Παλαιστίνη στην Αίγυπτο (Γεν. 37,25). Στην κατασκευή, τέλος, του τείχους της Ιερουσαλήμ, αναφέρεται ότι πήραν μέρος και αρωματοποιοί (Νεεμίας 3, 8).

Ένας τέτοιος αρωματοποιός - χημικός της εποχής του ήταν και ο Άραβας την καταγωγή, από τη Βαγδάτη, Μάρτυρας του Χριστού Άμπο, ο πολιούχος της Τιφλίδας, της πρωτεύουσας της Γεωργίας. Ο Συναξαριστής περιγράφει το βίο του ως εξής:

Η πόλη της Τιφλίδας, η οποία για ένα μικρό χρονικό διάστημα βρισκόταν υπό βυζαντινό έλεγχο παραδόθηκε το 655 στα χέρια των μουσουλμάνων, όπου και παρέμεινε για περισσότερο από ένα αιώνα. Το μαρτύριο του Αγίου Άμπο το 786 κατέγραψε ένας παρατηρητής ονομαζόμενος John of Saban. Στον πρόλογό του αυτός περιγράφει την οικτρή κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει το γεωργιανό έθνος από την αραβική κατοχή και την πίεση του εξισλαμισμού του. Η δύναμη του καταναγκασμού και η πονηριά του δυνάστη κατακτητή έκανε τους Γεωργιανούς να αισθάνονται σαν τα καλάμια στις ριπές του ανέμου. Ο καταναγκασμός αυτός ώθησε και τον Άραβα Άγιο Άμπο να αρνηθεί την πατρώα απάτη και να ασπασθεί το Χριστιανισμό, για τον οποίο και μαρτύρησε.

Το έτος 772 ο πρίγκιπας Νέρσης, γιος του Κουροπαλάτη, που διοικούσε τη Γεωργία, σε χρόνους υποτέλειας της χώρας στους Άραβες μουσουλμάνους συκοφαντήθηκε από εχθρούς του στον επικυρίαρχο Αμπντουλά Χαλίφη και προσκλήθηκε να δώσει εξηγήσεις στην έδρα του, τη Βαγδάτη, τότε πρωτεύουσα του αραβικού χαλιφάτου των Αββασιδών. Εκεί θεωρήθηκε επικίνδυνος για τα συμφέροντά του δυνάστη και ακολούθησε μακροχρόνια κράτησή του στις φυλακές, μέχρι που ο Χαλίφης Αμπντουλά πέθανε και τον διαδέχθηκε ο γιος του Μαχντί. Αυτός απελευθέρωσε το Νέρση και τον απέστειλε πίσω στην πατρίδα του. Στην επιστροφή του αυτή τον ακολούθησε και ο δεκαοκταετής τότε και αργότερα Μάρτυρας του Χριστού, Άγιος Άμπο. Αυτός ήταν γνήσιος απόγονος του Ισμαήλ, Σαρακηνός το γένος, και ζούσε με τους γονείς και τα αδέλφια του στη Βαγδάτη. Θέλοντας να ακολουθήσει το Δούκα Νέρση στη Γεωργία μπήκε στην υπηρεσία του ως καλός αρωματοποιός και παρασκευαστής αλοιφών, δηλαδή χημικός. Ο ερχομός του στη Γεωργία θεωρούσε ότι ήταν θεϊκή απόφαση, αφού ήταν πολύ πιστός, και ως απόγονος του Αβραάμ θυμόταν τα λόγια που είχε πει σ' αυτόν ο Θεός, «Έξελθε εκ της γης σου και εκ της συγγενείας σου και εκ του οίκου του πατρός σου εις την γην, ην αν σοι δείξω» (Γενεσ. 12, 1).

Όταν έφθασε στη Γεωργία ζούσε μαζί με το Δούκα Νέρση και οι αρετές του τον έκαναν πολύ δημοφιλή. Σύντομα έμαθε τα συνομιλεί, να γράφει και να διαβάζει στα γεωργιανά. Άρχισε να διαβάζει την Αγία Γραφή και συνήθιζε τακτικά να

εκκλησιάζεται. Μάλιστα στα πειράγματα πολλών απαντούσε με θεολογική κατάρτηση και σοφή απολογητική γνώση, που έδειχνε ότι ήταν απόλυτα εξοικειωμένος με την Ορθόδοξη πίστη. Έτσι αποξενώθηκε από το μωαμεθανισμό και εγκατέλειψε τα έθιμα και τις πεποιθήσεις του. Θεός έρωτας γενήθηκε μέσα του προσευχόταν κρυφά και νήστευε κατά τις χριστιανικές παραδόσεις. Επιθυμούσε πολύ να βαπτισθεί και να γίνει Χριστιανός, αλλά φοβόταν τους συμπατριώτες του Σαρακηνούς, που είχαν καταλάβει και κυριαρχούσαν τότε στη Γεωργία.

Κατά το έτος 779 οι Σαρακηνοί εισβολείς εξόργισαν το Νέρση, που δεν άντεχε άλλο τη δυναστεία τους, και αποφάσισε να τους πολεμήσει. Στη μάχη που ακολούθησε περικυκλώθηκε από τους εχθρούς, αλλά με τη βοήθεια του Σωτήρος Χριστού ξέφυγε από τα χέρια τους και κατευθύνθηκε μέσα από τα βουνά του Καυκάσου, προς την Αμπχαζία. Μαζί του έφυγε και ο πιστός υπηρέτης του Άμπο. Μακριά από το φόβο των Σαρακηνών, πρώην συμπατριωτών του, ο Άμπο ζήτησε εκεί να βαπτισθεί στο όνομα της Αγίας μας Τριάδος και έκτοτε ζούσε με τη χάρη του Θεού μας νηστεύοντας και προσευχόμενος.

Με την επιστροφή του Νέρση στην Τιφλίδα, όταν ο χαλίφης Λάγντα ανέθεσε τη διοίκησή της στον ανεψιό του Στέφανο, για περίπου τρία χρόνια ο Άμπο ομολογούσε ανοιχτά τη χριστιανική πίστη του στους δρόμους της πόλεως και συγκινούσε τα χριστιανικά πλήθη που υπέφεραν από τη μουσουλμανική καταπίεση, με το παράδειγμα και την ευσέβειά του. Οι απειλές των Αράβων συμπατριωτών του δεν τον επηρέαζαν, ούτε μείωναν τον ζήλο του. Το 786 καταγγέλθηκε ως Χριστιανός και λιποτάκτης της πίστεως από τους συμπατριώτες του. Στη δίκη που ακολούθησε ομολόγησε με παρρησία τη χριστιανική του ιδιότητα και κλείσθηκε στις φυλακές, Μαρτύρησε για το όνομα του Χριστού στις 6 Ιανουαρίου του 786. Συρόμενος προς τον τόπο της εκτελέσεώς του ευχαριστούσε το Θεό που τον αξίωνε να εγκαταλείψει το επάγγελμα του αρωματοποιού για το γλυκύτατο άρωμα των εντολών Του και για το μυροβόλο Παράδεισο. Το ξίφος του δήμιου κτύπησε τρεις φορές τον ευλογημένο αυχένα του Μάρτυρα Άμπο, μέχρι που το τίμιο αίμα του πορφύρωσε τη γη της Τιφλίδας και έρρευσε και κοκκίνισε τα νερά του ποταμού Κούρου, που τη διατρέχει. Αργότερα το πάνσεπτο σκήνωμα του Αγίου οι αντίχριστοι συμπατριώτες του άναψαν φωτιά, για να εξαφανίσουν κάθε του ίχνος. Οι Χριστιανοί τότε έσπευσαν με κεριά και θυμιάματα να τίμησουν τον αρωματοποιό Άγιο τρέχοντας όλοι, νέοι και γέροι, άνδρες και γυναίκες με δάκρυα στα μάτια προς τον τόπο του μαρτυρίου και της καύσεως του σκηνώματός του. Μάλιστα πολλοί ασθενείς θεραπεύθηκαν αμέσως με τη χάρη του Θεού μας που δοξάζει αυτούς που στη γη τον δοξάζουν με λόγια και πράξεις. Το ίδιο βράδυ του μαρτυρίου ένα λαμπερό αστέρι φώτιζε το σημείο εκείνο σαν στήλη πυρός

δεικνύοντας την ευαρέσκεια του Φωτοδότου Θεού μας στον ωραίο αγώνα του νεαρού αρωματοποιού. Στο σημείο του μαρτυρίου του, κάτω από το Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στην τοποθεσία Metekhi, όπου ο τάφος της Αγίας Σουσάνικ, βρίσκεται Ναός στο όνομά του, θυμίζοντας σ' όλες τις Ορθόδοξες γενιές το ηρωϊκό φρόνημα και το μαρτύριο του Αγίου Άμπο, του οποίου η Εκκλησία μας εορτάζει τη μνήμη στις 8 Ιανουαρίου.

Ο Άγιος Άμπο τιμάται από τους Χημικούς μαζί με τον Άγιο Μένιγνο τον Κναφέα.

Απολυτίκιον. Ήχος πλ. α . Τον συνάναρχον Λόγον.

Των ασμάτων αρώμασι καταρράνωμεν

Μάρτυρος Άμπο την μνήμην,

του αρωματοποιού,

της Τιφλίφος πολιούχου καλλιμάρτυρος,

γόνου Βαγδάτης νεαρού,

αγαπήσαντος Χριστόν

εκτμήσεως άχρι κάρας,

Ον ικετεύει απαύστως

ημίν διδόναι θείον έλεος.

Κοντάκιον. Ήχος πλ. δ . Τη Υπερμάχω.

Τον πολιούχον της Τιφλίδος τον αλκίφρονα,

Άγαρ απόγονον τρωθέντα θείω έρωτι

και Χριστόν ομολογήσαντα παρρησία,

καλλιμάρτυρα της πίστεως τιμήσωμεν
μελιρρύτων ύμνων άπαντες αρώμασι
πόθω κράζοντες· Χαίροις, Άμπο μακάριε.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις, Άμπο, Μάρτυς πανευσταλές,
ο πατρώαν πλάνην
απορρίψας και τον Χριστόν
όλη αγαπήσας
ψυχή, Τιφλίδος εύχος,
άχρις τομής αυχένος
του πανιέρου σου.

Κατά το τρισσεύον «Κύριε, ελέησον» εις ήχον πλ. α .

**Σων ευχών αρώμασιν* Άμπο Μάρτυς, εύφρανον* τους λαμπρώς υμνούντάς
σε.**